

Prcd-PRA

Raser: australian cattledog, chesapeake bay retriever, cocker spaniel, finsk lapphund, labrador retriever, lapsk vallhund, nova scotia duck tolling retriever, pudel (mellan-, dvärg-, och toy) och svensk lapphund.

Laboratorium: OptiGen, USA. Optigen har patent på den genförändring som orsakar prcd-PRA men samarbetar med flera andra laboratorier bl a i Europa (se vidare under Instruktion för prcd-PRA)

PRA (progressiv retinal atrofi) är ett samlingsnamn för en grupp ögonsjukdomar som har liknande symtom. En av dessa sjukdomar kallas prcd-PRA och förekommer i en rad olika hundraser. Sjukdomen orsakar en progressiv tillbakabildning av cellerna (tappar och stavar) i näthinnan, även om de till en början verkar utvecklas normalt. Först drabbas stavarna, vilka kan arbeta i svagt ljus. Hunden blir då ”nattblind” och kan inte se i mörker. Sedan förlorar tapparna successivt sin funktion i dagsljus. De flesta hundar med prcd-PRA blir så småningom helt blinda. Sjukdomen nedärvs autosomt recessivt, vilket innebär att den drabbade hunden fått sjukdomsanlag från båda sina föräldrar.

DNA-test

Forskare vid det amerikanska företaget OptiGen har identifierat genen som orsakar prcd-PRA hos ett antal hundraser.

Det är viktigt att veta att inte alla sjukdomar som drabbas näthinnan är PRA, och att alla PRA-sjukdomar inte är prcd-formen av PRA. Det genetiska testet för prcd-PRA är därför bara informativt för prcd-PRA, inte för någon av de andra typerna av PRA. För att resultatet ska registreras i SKKs veterinärdatabas krävs att SKKs särskilda prcd-PRA remiss används.

Hälsoprogram med krav på DNA-test för prcd-PRA

Pudel (mellan-, dvärg- och toy)

För att resultatet ska registreras i SKKs veterinärdatabas krävs att SKKs särskilda prcd-PRA remiss används.

Ur SKKs Avelskommittés protokoll 3/2007 § 95:

”Förelåg ansökan från Svenska Pudelklubben om nytt hälsoprogram gällande ögon för pudel toy, dvärg och mellan.

Beslöt AK att bifalla ansökan i vissa delar, innebärande Registreringsförbud för avkomma efter föräldradjur som ej är DNA-testad för prcd-PRA vid av SKK godkänt laboratorium eller är hereditärt fri. Undersökningsresultatet ska föreligga före parning.

Registreringsförbud för avkomma vars bägge föräldradjur är anlagsbärare för PRA. DNA-testad anlagsbärare får endast användas i avel tillsammans med hund som är DNA-testad fri/clear eller hereditärt fri.

Att använda affekterad hund i avel är alltid ett brott mot SKKs grundregler.

Beslöt AK vidare att utvecklingen i rasen avseende prcd-PRA ska följas kontinuerligt av klubben och en utvärdering görs om två år. Betonade AK klubbens ansvar för att en kraftig informationsinsats görs, bl a om vikten av att ögonlysa äldre djur.”

Beslutet trädde i kraft 2008-01-01.

Svensk lapphund

För hälsoprogram avseende prcd-PRA hos svensk lapphund gäller följande:

- Registreringsförbud för avkomma efter föräldradjur som ej är DNA-testad för prcd-PRA vid av SKK godkänt laboratorium eller är hereditärt fri.

- DNA-testad anlagsbärare får användas i avel tillsammans med hund som är DNA-testad fri/clear eller hereditärt fri.
- Affekterad hund beläggs med avelsspärr, vilken ej kan hävas.
- Att använda affekterad hund i avel är alltid ett brott mot SKKs grundregler.
- Registreringsförbud för avkomma efter hanhund med 25 eller fler avkomor.

Utvecklingen i rasen gällande prcd-PRA ska av klubben följas kontinuerligt och en utvärdering göras vartannat år.

Övriga raser med central registrering av prcd-PRA

Australian cattedog, chesapeake bay retriever, finsk lapphund och lapsk vallhund

Den centrala registreringen för dessa raser påverkar inte gällande bestämmelser för registrering av valpkull. Att i avel använda genetisk affekterad hund (affected) dvs hund som har eller riskerar att utveckla prcd-PRA är dock alltid ett brott mot SKKs grundregler och jordbruksverkets föreskrifter. Det är inte heller tillåtet att para två anlagsbärare (carrier) med varandra.

Cocker spaniel

Ur SKKs Avelskommittés protokoll 3/2008 § 93:

”Förelåg ansökan från Spaniel- och Retrieverklubben (SSRK) och rasklubben om att avsluta det nuvarande hälsoprogrammet för PRA. Ansökan innebär att den centrala registreringen avseende såväl ögonlysning som resultat från DNA-test för prcd-PRA kvarstår, dock utan krav på obligatorium. Klubben önskar också att hereditärt fri hund redovisas.

Beslöt AK bifalla ansökan. Konstaterade AK att det alltid är ett brott mot SKKs grundregler att använda affekterad hund till avel och att känd anlagsbärare vid avel enbart får användas tillsammans med hund som är DNA-testad fri/clear för prcd-PRA eller är hereditärt fri. Utvecklingen i rasen gällande prcd-PRA ska följas kontinuerligt av klubben och en utvärdering göras senast om fem år.

Betonade AK klubbens ansvar för att en kraftig informationsinsats görs. Beslutet träder ikraft med omedelbar verkan.

Förklarade AK paragrafen omedelbart justerad.”

Labrador retriever

Ur SKKs Avelskommittés protokoll 3/2007 § 89:

”Förelåg ansökan från Labrador Retrieverklubben med tillstyrkan av Svenska Spaniel och Retrieverklubben om att avsluta det nuvarande hälsoprogrammet för PRA. Ansökan innebär att den centrala registreringen

avseende såväl ögonlysning som resultat från DNA-test för prcd-PRA kvarstår, dock utan krav på obligatorium. Klubben önskar också att hereditärt fri hund redovisas.

Beslöt AK bifalla ansökan att gälla fr o m 2007-07-01. Konstaterade AK att det alltid är ett brott mot SKKs grundregler att använda affekterad hund till avel och att känd anlagsbärare vid avel enbart får användas tillsammans med hund som är DNA-testad fri/clear för prcd-PRA eller är hereditärt fri. Utvecklingen i rasen gällande prcd-PRA ska följas kontinuerligt av klubben och en utvärdering göras senast om fem år. Betonade AK klubbens ansvar för att en kraftig informationsinsats görs.”

Nova scotia duck tolling retriever

Ur SKKs Avelskommittés protokoll 2/2008 § 56:

”Förelåg ansökan från rasklubben med tillstyrkan av Svenska Spaniel- och Retrieverklubben (SSRK) om att avsluta det nuvarande hälsoprogrammet gällande PRA. Ansökan innebär att den centrala registreringen avseende såväl ögonlysning som resultat från DNA-test för prcd-PRA kvarstår (Nivå 1), dock utan krav på obligatorium. Klubben önskar också att hereditärt fri hund redovisas.

Beslöt AK att bifalla ansökan att gälla med omedelbar verkan. Enligt SKKs generella avelsrekommendationer får känd anlagsbärare enbart användas tillsammans med hund som är DNA-testad fri/clear för prcd-PRA eller är hereditärt fri. Det är alltid ett brott mot SKKs grundregler att använda affekterad hund till avel. Utvecklingen i rasen gällande prcd-PRA ska följas kontinuerligt av klubben och en utvärdering göras senast om fem år. I samband med beslutet framhöll AK vikten av att klubben gör en kraftig informationsinsats, då resultaten av DNA-tester ofta skapar många frågeställningar kring det fortsatta avelsarbetet.

Instruktion för prcd-PRA

SKKs remiss för prcd-PRA fylls i och undertecknas av såväl veterinär som djurägare. Hundens identitet ska säkerställas vid provtagningen. OptiGens remiss, eller remiss från samarbetande laboratorium, fylls i och undertecknas av såväl veterinär som djurägare. Blodprov skickas tillsammans med laboratorieremissen genom veterinärens försorg till aktuellt laboratorium. Provsvar skickas sedan från laboratoriet till djurägaren. Kontrollera noga med aktuellt laboratorium att det av certifikatet framgår att OptiGen genomfört testet.

Vid frågor om avseende detta, kontakta OptiGen via e-post genetest@optigen.com.

SKKs remiss tillsammans med kopia på certifikatet skickas till SKK som centralt registrerar resultatet.

Rutiner för hund ögonlyst med PRA

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) bedriver olika forskningsprojekt kring ögonsjukdomen Progressiv Retinal Atrofi (PRA). Syftet är att ta reda på hittills okända genetiska orsaker till PRA. SLU tar därför tacksamt emot blodprover från alla hundar som har fått diagnosen PRA oavsett vilken ras det gäller. Även om hundägaren vill DNA-testa sin hund för en redan känd mutation vid ett annat laboratorium eller företag (t ex Optigen) så önskar SLU om möjligt att extra blod tas och skickas till institutionen för husdjursgenetik (SLU) för att kunna användas i forskningen. Blodprovstagningen bekostas då av SLU. Ytterligare information finns på hemsidan: <http://hunddna.slu.se/>